

Список використаних джерел

1. «Кремлівська гідра»: 300 телеграм-каналів, які отруюють український інфопростір. URL: <https://detector.media/monitorynh-internetu/article/205954/2022-12-14-kremlivska-gidra-300-telegm-kanaliv-yaki-otruuyuyut-ukrainskyu-infoprostir/> (дата звернення: 26.05.2023).
2. Найпопулярніші соціальні мережі у світі станом на січень 2022. URL: <http://google.com/amp/s/marketer.ua> (дата звернення: 26.05.2023).
3. Про введення воєнного стану в Україні. Указ президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 26.05.2023).
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки». Указ президента України № 685/2021 від 28 грудня 2021 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-413976852021-41069> (дата звернення: 26.05.2023).
5. Рівень цифрової грамотності українців: про що свідчить дослідження Мінцифри. URL: <http://nrcu.gov.ua/news.html?newsID=97355> (дата звернення: 26.05.2023).
6. Українські медіа, ставлення та довіра у 2022 році. URL: <https://internews.in.ua/wp-content/uploads/2022-11/Ukrainki-media-stavlennia-ta-dovira-2022.pdf> (дата звернення: 26.05.2023).

Палій С. В., аспірант,

Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ

ПРОБЛЕМАТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ ЦЕНТРІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ

Важливою умовою стабільної життєдіяльності суспільства за будь-яких обставин є усунення інформаційних ризиків у системі інформаційно-комунікаційного забезпечення державно-управлінської діяльності. Особливої актуальності цей аспект діяльності інформаційно-аналітичного центру набуває в безпрецедентній кризовій ситуації в країні, що триває з 24 лютого 2022 р. через початок відкритого воєнного нападу рф на Україну.

Особливості діяльності управлінських структур в умовах відкритої воєнної агресії рф зумовлені наявністю багатьох факторів, що впливають на ефективність діяльності організацій, вимагають для прийняття результативних управлінських рішень: наявності великої кількості оперативної і достовірної інформації; регулярного проведення аналізу ретроспективи, чинного стану та можливих ситуацій; вибору варіанта управлінського рішення; організації виконання рішення та контролю як безпосередньо результатів, так і процесу його виконання.

Важливим аспектом, що впливає на рівень прийняття ефективних управлінських рішень в умовах відкритої воєнної агресії рф є наявність величезної кільк-

кості дезінформації, що поширюється в інформаційному просторі України та світу і спрямована на виправдання воєнної агресії росії, маніпулювання масовою суспільною свідомістю та соціально-політичними процесами в інтересах РФ.

Станом на 2021 р. вітчизняними дослідниками було визначено низку напрямів вживання заходів щодо захисту національного інформаційного простору та забезпечення національної системи інформаційної безпеки України. Так, наприклад, В. Мороз пропонує такі позиції: удосконалення нормативно-правової бази у сфері державної інформаційної політики, що визначала б взаємодію правоохоронних органів України з органами місцевого самоврядування, державними органами та громадськими установами; створення єдиного міжвідомчого координаційного органу для керівництва, координації та моніторингу заходів інформаційної безпеки; створення системи комплексного моніторингу популярних аудіовізуальних та друкованих ЗМІ, а також популярних інтернет-ресурсів; сприяння подальшим комплексним дослідженням у сфері інформаційної безпеки [4, с. 101].

З огляду на загальноприйняте визначення інформаційної безпеки держави як стану захищеності важливих інтересів особистості, суспільства та держави: «стан захищеності життєво важливих інтересів, а, отже, й інформаційної озброєності держави, суспільства, особистості, за якого жодні інформаційні впливи на них неспроможні викликати деструктивні думки і дії, що призводять до негативних відхилень на шляху стійкого прогресивного розвитку названих суб'єктів» [1, с. 221–222], надзвичайно важливим є запобігання нанесенню шкоди населенню засобами: надання неповної, несвоєчасної та недостовірної інформації; негативного інформаційного впливу; негативних наслідків інформаційних технологій; несанкціонованого використання, поширення порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації.

За цих умов для компенсації впливу ворожого інформаційно-аналітичного потенціалу, створення власного інформаційного простору, що відповідає завданням забезпечення національної безпеки України, для незалежного оцінювання військових, економічних, суспільно-політичних та інших процесів, що відбуваються в країні та світі, пріоритетним завданням є створення власної ефективної системи інформаційно-аналітичної діяльності.

Пріоритетною в умовах відкритої воєнної агресії проти України є група завдань, спрямованих на відстеження загрози дій органів вищого військово-політичного керівництва росії, виключення фактора раптовості та мінімізацію фактора непередбачуваності в діях ворога, зокрема виявлення можливості нанесення ворогом непоправних збитків країні, її економічному потенціалу та населенню. Наприклад, від даних, наданих інформаційно-аналітичними центрами органам місцевого самоврядування, безпосередньо залежить прийняття рішень вищого міського керівництва щодо евакуації населення, можливості проведення місто-

будівних робіт, урочистостей з нагоди загальноміських свят та пам'ятних дат, форми роботи навчальних закладів всіх рівнів (ВНЗ, ПТУ, технікуми, школи, дитячі садки) та ін.

Надзвичайно важливим у цьому контексті є діяльність Інформаційно-аналітичного центру національної безпеки України (раніше Інформаційно-аналітичний центр РНБО України, створений відповідно до Указу Президента України № 398/2014 від 12 квітня 2014 р. як інформаційно-аналітична установа Ради Національної Безпеки і Оборони України) [3]. Станом на травень 2023 р. Інформаційно-аналітичний центр національної безпеки України працює як інформаційно-дослідницька організація, а її функцією є «інформування інформаційних агентств, ЗМІ, громадян України та світу про ситуацію на усіх фронтах боротьби з російським агресором, поширення термінової оперативної інформації та ексклюзивної інформації Офісу Президента, МОУ, РНБО, ІАЦ, силових відомств України» [2]. Інформаційно-аналітична діяльність центру являє собою окрему, самостійну предметну галузь діяльності, що призначена для надання ЗМІ, органам місцевого управління та широкій громадськості достовірної інформації. Значна увага приділяється питанням використання чинного інтелектуального потенціалу для вирішення завдань забезпечення безпеки України та її інтересів.

Інформаційний портал центру є важливим інструментом реалізації державної політики на сучасному етапі.

Наявність сучасних засобів збереження, отримання та візуалізації даних не вирішує основних завдань сучасного інформаційно-аналітичного центру. Це неможливо без могутнього аналітичного складника, що дає змогу виділити з величезного обсягу даних, які надходять з різноманітних джерел, відомості, необхідні і достатні для успішного реагування на виклики воєнного часу.

Висновки. Діяльність інформаційно-аналітичних центрів України в умовах війни реалізується в кількох напрямках: протидія дезінформації (у контексті формування перевіреної інформаційної бази на національному рівні); аналіз воєнних, суспільно-політичних, соціально-економічних та ін. подій і їх наслідків для населення України на сучасному етапі; аналіз наслідків війни; аналіз розвитку України після закінчення війни. Основним призначенням інформаційно-аналітичних центрів України на сучасному етапі, в умовах відкритої воєнної агресії з боку РФ, розробка інформаційної стратегії країни (на внутрішньодержавному рівні та на міжнародній арені) і створення необхідних умов для прийняття ефективних рішень на державному рівні з метою забезпечення конституційних прав українського народу.

Список використаних джерел

1. Кочубей Л. О. Інформаційна безпека держави: інструменти захисту українського інформаційного поля (на прикладі особливостей інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному Донбасі). *Наукові записки*. Вип. 3(77). С. 220–237.
2. Про центр. Інформаційно-аналітичний центр національної безпеки України. URL: <https://mediarnbo.org/%d0%bf%d1%80%d0%be-%d0%bd%d0%b0%d1%81/> (дата звернення: 07.05.2023).
3. Указ Президента України № 398/2014. Про Інформаційно-аналітичний центр. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3982014-16899> (дата звернення: 12.02.2023).
4. Moroz V. Features of information security in martial law. *Юридичний вісник*. 2021. № 2(59). С. 94–101.

**Патола В. Б., слухач,
Національний університет оборони України імені Івана Черняховського,
м. Київ**

АНАЛІЗ КОМУНІКАЦІЙНИХ ФУНКЦІЙ СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ ФОРМУЮТЬ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ДЕРЖАВИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ДІЙ

Практично будь-які дані, поширені в інформаційному просторі, за наявності запиту на інформацію відповідної тематики у суспільстві можуть істотно вплинути на громадську думку та, щонайменше, викликати сильні емоції у численних аудиторій. В історичній ретроспективі держава зберігала монополію на медіа, особливо під час війни. Конкурувати з державними медіа могли хіба що чутки, листівки або інший, апріорі нечисленний і складно поширюваний «самвидав». Актуальність фактичної детермінації та правового регулювання ролі і місця суб'єктів формування інформаційного середовища полягає в тому, що зараз учасником наповнення інформаційного простору може стати кожен власник смартфона, а це, зі свого боку, кардинально змінює правила гри та робить інформаційний простір окремим полем бою, а інформаційний складник – повноцінним складником війни. Ідеться не про факт, який відбувся, а про динамічний процес, який триває і зараз. Інформування, обман, просування своїх наративів та переконання аудиторій завжди були способом досягнення воєнних і політичних цілей. У сучасному інформаційному протистоянні всіх проти всіх зможе досягнути власних цілей той, хто швидше адаптується і краще розуміє зміни природи інформаційного протиборства, роль та місце його учасників.